

vel vilde opgive at bruge Boldene til Byens Forsvar. Det er Noget, som ikke ligger for, eller kan antages for givet. Idet jeg gaaer ud fra den Forudsætning, som Erfaringen nok skal vise vil holde Stik, finder jeg ogsaa, at det aldeles ikke berører hele denne Sag, om disse Udenværker skulle blive — som den ærede Ordfører anser for rigtigt — eller man paa anden Maade søger at tilvejebringe Forsvar for Kjøbenhavn. Jeg vil tilføje, at den hele Indskrænkning i disse Eiendomsforhold og den hele Maade, hvorpaa den i sin Tid er iværksat, giver efter min Mening Monarchiet fuld Føle til at forlange, at Verdien af disse Indskrænkninger ikke skal komme de private Ciere til gode.

Formanden: Den høitærede Minister gjorde det Spørgsmaal til Formanden, om det er Vane her i Landstinget at betegne andre Medlemmers Ytringer som illoyale; mit Svar herpaa er nu, at det ikke er Vane i Landstinget, men jeg finder heller ikke, at det er skeet ved denne Leilighed. Saavidt jeg opfattede Ytringerne mellem den 2den Landstingsmand for 10de Kreds (Rehmann) og den 1ste Landstingsmand for 1ste Kreds (Andræ), saa gjorde den Sidstnævnte en Sammenstilling af nogle Ytringer af den høitærede Indenrigsminister og den nævnte Landstingsmand, og drog deraf en Slutning. Jeg vil haabe, at den høitærede Minister vil erkjende, at der ikke er givet Anledning til nogen Tanke om Vane til i Landstinget at komme med utilbørlige Ytringer.

Indenrigsministeren ad interim: Jeg skal fremdeles henstille til Formanden, om det er stemmende med god Orden eller ikke at bruge den Fremgangsmaade, der er brugt. Jeg troer ikke, at jeg omtalte nogen Vane.

Formanden: Jeg hørte Ordet „Vane“, men maa bemærke, at den høitærede Minister holdt sit Foredrag fravendt og ikke directe henvendt til Formandens.

Rehmann: Jeg vil blot efter disse Ord tillade mig at hjælpe paa den ærede Ordfører, som ikke opdager Forskjellen imellem Noget,

som jeg havde betegnet som illoyalt, og Noget, som den høitærede Indenrigsminister yttrede. Det er den Forskjel, at jeg forstod Ministeren saaledes, at de nuværende Bolde, hvor mangelfulde de end kunde være i forstificatorisk Henseende, dog vare bedre end Intet, og at jeg da sagde, at hvis man betragtede dem som aldeles værdiløse for Befæstningen og dog bibeholdt dem, for derved at fremtvinge Vebilling til andre Fæstningsværker, da var det en illoyal Fremgangsmaade, og jeg troer, at efter hvad den høitærede Minister og jeg har sagt, kan det meget godt forsvares. Forøvrigt skal jeg ikke fortsætte Debatten herom, men kun gjøre opmærksom paa, at Ordføreren skjelnede mellem en formel og reel Side af Sagen. Hvad den formelle Side angaaer, troer jeg ikke, at det er rigtigt at tale om, at vi staae her for at indrømme et Fællesministeriums Fordringer. Der foreligger ikke nogen Fordring fra et Fællesministerium, men kun fra en Commission, der er nedsat af et Fællesministerium; vi have her at gjøre med et af Indenrigsministeren forelagt Lovudkast. Hvad Spørgsmaalene om Boldenes Udvidelse og nye Fæstningsværkers Opbyggelse angaaer, da har jeg aldrig bestridt, at de staae i en nødvendig og naturlig Forbindelse med hinanden; men jeg siger, at de kun høre hjemme paa de Steder, hvor man har at vælge mellem disse Alternativer, og jeg troer, at Enhver maa være Indenrigsministeren taknemlig for, at han ikke i det forelagte Lovudkast har stillet det Spørgsmaal, om en saadan Expropriation kunde tillades, i nogen nødvendig og uopløselig Forbindelse med, at der skal anlægges Fæstningsværker i Kjøbenhavn, hvorved det vilde blive umuligt at stemme for denne Lov, idet man uden nogen foregaaende Discussion om Realiteten paa en Maade vilde votere for en saadan Befæstning i en vis Afstand fra Kjøbenhavn og med en vis Udgift; thi kunne vi stille Betingelser for denne Expropriationslov, da er det dødsfød og til ingen Nytte, at Monarchiets lovgivende Magt fatter en saadan Beslutning. Jeg troer derhos, at det med Hensyn til de forskjellige lovgivende Myndigheder indbyrdes Forhold — som den ærede Ordfører med fuld Styrke stedsøgte at fastholde — er meget usseligt, at en saadan Sammenblan-